

DEN NORSKE KIRKE

Sør-Hålogaland biskop

Samisk kirkeråd

Dato: 23.02.2011

Vår ref: 06/73-46 BB

Deres ref:

Godkjenning av lulesamiske liturgier - godkjennelseesbrev nr 3

Vi viser til tidligere brev der biskopen gir sin godkjenning til lulesamiske liturgier. Etter at biskopen hadde frasendt seg godkjennelsen, ble det gjort oppmerksom på at det vil være ønskelig med en utdypende forklaring på noen av de valg som er gjort i henhold til tidligere reiste spørsmål.

Slik klargjøring følger derfor:

1. Spørsmål knyttet til den Apostoliske trosbekjennelse:

a. Her har to spørsmål vært reist av mindre teologiske, men like fullt liturgisk betydning.

a-1: Det ene spørsmålet knytter seg til bruken av subjektet i trosbekjennelsens tre hovedsetninger, skal det være entall eller flertall.

Der brukes nå entall og det synes biskop er fornuftig da dette er den opprinnelige form. Diskusjonen om flertall, jfr forrige utgave av denne godkjenning av 21.02.11 regnes derfor som avklart.

a-2: Det andre spørsmål knytter seg til ordet "også/og" som er innført i andre og tredje trosartikkel. Denne tilføyelsen finnes i den svenske liturgiske tradisjonen: "Vi tror ock på". Gjennom de konsultasjoner som har vært om denne saken, er en blitt enig om at dette tillegget ikke er av en slik art at det er nødvendig å føre videre. Det er derfor utelatt.

b. I tillegg er det en begrepsbruk som har en klart større teologisk relevans og det er spørsmål om formuleringen knyttet til oppstandelsen. Her har det foreliggende forslaget igjen valgt å holde seg til den svenske oversettelsen av Apostolicums *carnis resurrectionem*, hvor legemets (kjøttets/kjødets) oppstandelse, er omgjort til "de dödas uppståndelse". Biskopen er av den oppfatning at dette er en upresis og til dels begrensende oversettelse, og er derfor i utgangspunktet kritisk. Men etter samtale med de som har arbeidet med oversettelsen har jeg kommet til å ville anbefale denne oversettelsen, dels fordi det da gjør at en kan bruke samme tekst i hele det lulesamiske området, (jfr ovenfor *a-1*), og dels fordi oversettelse av kjøtt/legeme sies å gi assosiasjoner som fungerer mindre heldig på lulesamisk.

2. Ett spørsmål knyttet til barnedåpen

Her står vi overfor en ikke ubetydelig utfordring på litt forskjellige plan. Det dreier seg om hvilken preposisjon som skal brukes i oversettelsen av misjons-/dåpsbefalingen med referanse til Faderens, Sønnens og Den hellige ånds navn. Er det **i** eller **til**? Den greske grunnteksten åpner for begge oversettelser. I noen tilsvarende tekster i NT brukes en litt annen preposisjon som er klar **i**, jfr oversettelsen i Apgj 2,38 ("vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn"). Den altoverveiende økumeniske formuleringen i forbindelse med

dåp, er **i**. Det var også tilfelle i norsk sammenheng helt fram til begynnelsen av forrige århundre. Med så stor historisk og økumenisk tyngde, er det påfallende at Den norske kirke har valgt en annen vei, og det er uttrykt sterkt ønske fra det lulesamiske miljøet biskopen har konferert med å bruke en uttrykksmåte som er ensbetydende med **i**. Dette svarer til den svenske tradisjonen – og samtidig gjør det dåpsliturgien også mer i tråd med de teologiske tradisjonene i den læstadianske retningen i lulesamisk område.

I tillegg vil biskopen understreke at arbeidet med liturgien ikke er fullført. Vi mangler oversettelse bl.a. av prefasjonene for andre kirkeårstider enn treenighetstiden, og antallet kollektbønner er også begrenset.

Dessuten vil gudstjenesteliv på lulesamisk være avhengig av at en kan lese bibeltekster som svarer til tekstrekkene i Den norske kirke. Vi forutsetter at innføringen av nye tekstrekker, vil føre til et fornyet arbeid med oversettelse av de GT-tekstene som da skal lese i våre kirker.

Til slutt vil biskopen igjen få takke dem som har gjort det store arbeidet med denne oversettelsen, og dermed har lagt grunnlaget muligheten for et fullverdig gudstjenesteliv på lulesamisk. Da dette er et nybrottsarbeid og da det fortsatt mangler liturgiske ledd som må oversettes, regner biskopen med at det innen et gitt antall år, for eksempel fem, bør skje en evaluering av de erfaringene en har gjort med liturgien sammen med innlemming av de manglende ledd/tekster.

Innføringen av en fast gudstjenesteliturgi vil også være en spore til vårt bispedømme om å utvikle det lulesamiske gudstjenestelivet og til å drive opplæring av gudstjenesteledere, inklusive prester og andre kirkelige ansatte.

Med vennlig hilsen

Tor B. Jørgensen
biskop

Brita Bye
diakonikonsulent
Direkte innvalg: 75 54 85 64